

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfői és
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 6. szám.

Nagy-Várad.

Csütörtök, 1913. január 9.

A Szentföld felszabadítása.

A legendás középkor legszebb napjai jutnak eszünkbe annak a hírnék az olvasására, hogy X. Pius pápa előterjesztést küld a londoni tárgyalásokra s ebben arra kéri a nagyhatalmakat, hogy a mikor a balkáni keresztényeknek a török uralom alól való felszabadításáról tárgyalnak, ne felejtkezzenek meg a Szentföldről sem, hanem vegyék ki azt is a félhold kezéből s helyezték a nagyhatalmak oltalma alá.

Kilencszázastendős vágya és törekvése ez a kereszténységnek, melynek megvalósításáért hat nagyobb hadjárat indult a Szentföld felé, élükön a középkori fejedelmek és lovagok legkiválóbbjaival Bouilloni Gottfrieddel és Szent Lajossal.

A sok vér- és pénzáldozat nem érte el ugyan kitűzött célját, de nyomában sok áldás fakadt, feléledt a hősi lovagkor legszebb kora, nagy lépéseket tett előhaladásában a tudomány és kereskedelem s a klasztrikusok tanulmányozása megindította a renaissancot.

Idők multával sikerült emberségesebb bánásmódot biztosítani a zarándokok számára, de a kereszténység legszentebb helyei, ahol isteni Üdvözítőnk élt és szenvedett, ma is a törökök hatalma alatt állanak s ha nem is kergetik el karddal az ájtatoskodókat, de bizony sok sok botrányra adnak alkalmat.

Nagyszerű gondolat a Szentatyától, hogy a mostani tülekedések közt erre gondol. Vajha lenne foganatja gyönyörű tervének. Ha most még nem jött el az ideje e szép terv megvalósulásának, akkor is helyén-

való, hogy foglalkozzanak vele a nagyhatalmak s készítsék elő a dolgot, mely a kereszténység közóhajának felel meg.

A béke vagy háboru kérdése.

A törökök és a balkáni szövetségeseink közötti békekötés ügye holt pontra jutott. Béke nincs, de még egyelőre háboru sincs. Hogy hova fejlődnek a dolgok: egyelőre senki sem tudhatja. Az bizonyos, hogy a háborútól mindenki fél, huzódik. Kimerültek teljesen, de viszont a felállított békepontozatokból egyik sem akar engedni. Megegyezés tehát nincs, de szakítás sem történt egyelőre.

Ellenben komolyra fordult a bolgár-román megegyezés ügye. Tegnap táviratok szerint Románia és Bulgária állítólag megegyeztek volna, most megint az a hír jön, hogy még mindig szó sincs a megegyezésről, már pedig ez a függő kérdés csaknem annyira fenyegeti a békét, mint Drinápoly ügye.

Távirataink a következőket jelentik:

Péntekig szünet.

Konstantinápoly, jan. 8.

A külügyi államtitkár kijelentette, hogy a porta péntekig, ameddig a békekonferencia üléseit félbeszakította, nem fogja új javaslatait előterjeszteni. A miniszteri tanácskozás tegnap késő estig tartott.

Konstantinápoly, jan. 8.

Noradungian külügyminiszter és Nazimbasa hadügyminiszter tegnap a csataldzsai vonalon a bolgár delegátusokkal a békeföltételekről tárgyaltak. A miniszteri tanácskozás ennek a tárgyalásnak eredményével fog-

lalkozik. A törökök feltétlenül ragaszkodnak Drinápoly birtokához, de úgy látszik, hogy a porta hozzá fog járulni a várművek lerombolásához.

London, jan. 8.

Hivatalos körök megerősítik, hogy a hatalmak közös lépéseket tettek a portánál, hogy rábirják Drinápoly átengedésére. Az égei tengeri szigetek dolgában a hatalmak között nincs egyetértés; némely hatalmak hajlandók a szigeteket Görögországnak átengedni, mások ellenben autonómiát akarnak nekik adni a szultán fenhatósága alatt.

A bolgár-román konfliktus.

Bukarest, jan. 8.

A lapok kedvetlenségüknek adnak kifejezést amiatt, hogy a bolgár kormány tegnap este esedékessé lett válaszáat még mindig nem küldte meg, hanem halogató taktikát követ és válaszának megadását péntekig elhalasztotta. Az egyik félhivatalos lap ezt írja:

— Ugy látszik, hogy Bulgária odáig akarja vinni a dolgot, hogy Románia fegyveres konfliktust kezdjen vele. Pedig nagyon jól tudják, hogy mi mit akarunk és elhatározásunk szilárd. Velünk a bolgárok nem alkudhatnak úgy mint a törökökkel. Mi megtettük intézkedéseinket és huszonnégy óra alatt hatalmas haderővel bolgár földön állhatunk.

Török kölcsön.

London, jan. 8.

Az a hír, hogy Törökország kisebb kölcsönt vesz föl, összefügg azzal a másik hírel, hogy Törökország a Wickens gyárnál nagyobb ágyumegrendelést tett és még újabb megrendeléseket fog tenni. A porta ezenkívül nagyobb kölcsönről is tárgyal, amely azonban csak a béke megkötése után bonyolítható le s amely arra való lesz, hogy a háboru folyamán fölvetett függő adósságokat konszolidálja. Márciusban és áprilisban itt és

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

Rákóczi-ut, 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében

fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Telefon 769. sz.

Párisban negyedfél millió font török kincstári váltó, márciusban másfél millió font egy évi kincstári váltó és áprilisban két millió font kincstári jegy válik esedékessé, amely utóbbit már egyszer prolongáltak és lehetséges, hogy az egész összeget a konszolidációs kölcsönre való tekintet nélkül újra prolongálni fogják.

A pápa Palesztina érdekében.

Róma, jan. 8.

A pápa a német nagykövet közvetítésével a nagyköveti reüniónak javaslatot küldött, melyben azt kívánja, hogy a keleti kérdés rendezésénél Palesztinát kapcsolják ki a török fenhatóságból vagy legalább az összes nagyhatalmak vállaljanak garanciát a szent helyek megoltalmazására és a keresztény zarándokok biztonságára iránt.

Albánia.

London, jan. 8.

A nagyköveti reünio félbe fogja szakítani az Albánia határaitól folyó tárgyalást és egyelőre a békekötés közvetítésének fogja magát szentelni. Albánia határaitól most már határozott képet lehet alkotni. A déli határ az ohridai tóig fog terjedni és Janina a görögöké lesz; a nyugati határ az ohridai tótól a fekete és a fehér Drin mentén fog elnyulni és Prizrend a szerbeké, Ipek az albánoké lesz.

Szerb kegyetlenségek.

Köln, jan. 8.

A Kölnische Zeitung december 28-iki kelettel szaloniki tudósítójának jelentését közli, amelyben leírja azokat a borzalmas tetteket, amelyeket szerbek és bolgárok Doiranban elkövettek. Miután a szerb katonák és bolgár bandák a helységet megszállták, hatalmukba kerítették a török hivatalokat és sorra zsarolták az embereket. Aki nem adta oda vagyonát, azt halállal fenyegették. Éjnek idején betörték a török hivatalnokok házába, asszonyok és leányok ellen vadállatias merényleteket követtek el és számtalan menekültöt és fegyvertelen lakost lemészároltak.

A fürdővasut ügye.

A mai városi közgyűlésnek egyik tárgya lenne a fürdővasut ügye. De ennek tárgyalásába bajosan mehet ma bele a közgyűlés, mert a törvényhatóság tagjai nem ismerik a szerződés szövegét. Ezért tanácsos lenne kiadni a jogügyi bizottságnak. Ez ügyben Hankovics Ferenc a következő beadványt intézte a tanácshoz:

A Nagyvárad-Félix és Püspök-fürdők között általunk tervezett villamos közúti vasútra vonatkozó területhasználati szerződés tervezetének tárgyában tisztelettel következőket jelentjük be:

A területhasználati alap- és pótszerződés aláírása óta és azóta, hogy a nagyvárad-i városi vasut r.-t.-gal peageszerződésünket megkötöttük, az utóbb nevezett társaság kiépítette új vonalát a kert-utcai vonalból kiágazólag a Szaecsvay-utcán, Zárda-utcán, Szarvas-soron, Gillányi-uton és a Bányasoron át a városi vámnál levő végpontig.

Ennek az új vonalnak a kiépítése folytán esetleg lehetséges lesz az általunk

eddig a Kapucinus-utcán, Nagyvásártéren és Francia-soron át vezetendők tervezett saját vonalunk kiépítését nélkülözhetővé tenni, ha t. i. sikerül a városi vasut társasággal az ő fentmondott új vonalának közös használata iránt ugyanoly megállapodásra lépünk, mint amilyen a Szent László-téri és a Gillányi-uti vonalszakaszokra vonatkozólag annak idején létesült.

Ez irányban jelenleg tárgyalást folytatunk a városi vasúttársasággal és ha a meg egyezés létrejön, akkor megfelelően megváltoznék a város közönségével kötéendő terület-használati szerződésünk és amennyiben a kapucinus-utcai és francia-sori saját vonalunk elesnék.

Ezekre való tekintettel tisztelettel kérjük, hogy a vonatkozó eljárást egyelőre függőben tartani méltóztassék. Mihelyt a városi vasúttársasággal tárgyalásunkat befejezzük, lesz szerencsénk a tekintetes Tanácsnak jelentést tenni és az ügyet újból felvenni.

Beöthy Malvin temetése.

A társadalom részvéte kevés emberrel szemben nyilvánult még meg oly intenzíven, mint tegnap Beöthy László kereskedelmi miniszterrel szemben. Az egész vármegye, város és az ország fővárosának közönsége méltóképen tüntette ki mélységes részvétét a tragikus véget ért fiatal leány halála fölött. Minden tekintetben méltó volt a temetés nagyszerűsége a leányhoz, akit szülőin kívül kedvelt mindenki s rajongó szeretettel övezett minden ember, aki valaha csak ismerte.

Már reggel 8 órakor kezdetét vette a temetésre való előkészület. A rokonok és belső barátok egymásután keresték fel a ravatalos házat, hogy az örök elválás előtt még utoljára lássák és egy utolsó Isten veledet inthessenek ott a virágos ravatalon. A ravatalos szobába a rokonokon kívül senkit sem bocsátottak be.

A ravatal előtt.

A Balázsházy kuria kapuja kék drapériával van bevonva. Innen zuzmarás rózsafák, sötétzöld borostyán indákkal szegélyezett virággyak mellett jutunk a lakás bejáratához.

Itt is kék drapériával van bevonva az ajtó. Megesap bennünket a rengeteg virág illata, mely a ravatalos szobából és a szomszédos szobákból árad felénk. Belépünk a szomorú helyiségbe. Ha nem tudnók, hogy mily rettenetes katasztrófa játszódott itt le vasárnap este és nem tudnók, hogy annak áldozatát találjuk a szobában, nem éreznék magunkat oly elszorulva, nem lépnénk át ennek a szobának küszöbét oly remegve, mert a halál komorságát minden leplezni látszik. A szoba, mintha nem is ravatalos volna. Fehér koszorúk, fehér állványok, csillogó fehér gyertyatartók, a butorok és minden egy van, mintha csak rövid ideig aludna közöttük Malvinka.

Ott fekszik fehér ruhában, kék szalaggal a hajában úgy mint akkor este. És most egyszerre előtűnik van annak az estének borzalmassága. Látjuk a még három nappal ezelőtt vidám leányt ott feküdni, lecsukott szemekkel, megmoredt tagokkal, életelenül, körülötte sápadt, kisirt szemekkel az ő hozzátartozóit, megtörtén, fájdalmas arccal az apát, az oly kegyetlenül sujtott anyát, a gyászos ruhába öltözött testvéreket. És halljuk, amint kint ropog az érke-

zők sokaságának lépteitől az udvar homokja és tudjuk, hogy ezek, akik jönnek, mind, mind azért jönnek, hogy kikisérjék utolsó útjára azt, aki most előttünk pihen, oly sok virág között. Megborzadunk. A halál minden borzalmassága átjárja valónkat és mély-séges fájdalomtól elteltten mondunk mi is búcsut a kedves halottnak. Pár pere, lezáródik a koporsó szemfedője és az udvarra viszik.

A gyülekezés.

Tompa zajjal gyülekeznek az udvaron. Háromnegyed 10 órára már ott voltak a következők:

Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyés püspök, dr. Beöthy Pál a képviselőház alelnöke, Bereczik Árpád, továbbá dr. Horváthy Géza, Mangra Vazul, Rednik Gábor, Ertsey Péter, gróf Tisza Kálmán, Bölöny József országgyűlési képviselők, továbbá Kálmán Gusztáv és Stettina államtitkárok, Marx János, a máv. elnökgazdátja, Hegyeshalmy, Kotányi Zsigmond, Pulszky Garibaldi vezérigazgatók, Horváth Károly vasuti és hajózási főfelügyelő, Jarmay Elemér a miniszter titkára; ezeken kívül Hlatky Endre főispán és Rimler Károly polgármester vezetésével a városi tisztikar, dr. Mikolczy Ferenc megyei főispán és Fráter Barna alispán vezetése alatt a vármegye tisztikara teljes számban, Papp Miklós miniszteri tanácsos a kir. pénzügyigazgatóság több tisztviselőjével, az államépítészeti hivatal tisztikara Varró Dömökös műszaki tanácsos vezetése alatt; a kir. postaigazgatóság és postahivatalok tisztviselői Siket Traján igazgató, valamint Soós Jenő és Krammer Károly főnökökkel élükön, a vasuti forgalmi főnökség és állomásfőnökség Singlár Gyula forgalmi főnök, Gillreiner Adolf h. főnök és Butyka Lajos állomásfőnök vezetésével; a kir. tábla elnökének vezetése alatt a táblabírók, Sztaniszlavszky Adolf kir. főügyész, a törvényszék bírói közül többben Bary József elnök vezetésével, Baróthy Pál kir. ügyész, a kereskedelmi és iparkamara részéről dr. Moskovits József elnök és dr. Sarkadi Lajos trtkár, Czeglédy Jeremiás ipartestületi elnök az ipartestület tagjaival, a kiskereskedők társulata Weisz Mór vezetésével, a biharmegyei nőegylet özv. Grunvald Henrikné, az izr. nőegylet özv. ifj. Schwarcz Ábráhamnéné vezetésével, a hosszupályi választó kerület, valamint Esztár község küldöttsége; a vasuti személyzet Koszoru egyletének küldöttsége, gyászfátalos diszlobogóval.

Ott voltak továbbá: Ardeleán Jusztin, dr. Adorján Armin, dr. Adorján Emil, Boros Jenő, Beleznay Antal, Bozóky Alajos, Brém Lőrinc, Balázs Odön, báró Capri Valér, Cseresnyés Albert, Dobozy György, Deutsch K. I., dr. Demetrovits Elek, dr. Dóri Ferenc, Frankó Endre, dr. Fráter Imre, Fehér Dezső, Ficzek Lajos, Farkas István, Gerő Armin, Gábel Jakab, dr. Gyémánt Jenő, Géher Antal, dr. Hoványi Gyula, Hofbauer Pál, dr. Halász Lajos, Halász Gyula, Huzella Gyula, Ince Lajos, dr. Imrik Gusztáv, Imrik Péter, dr. Kotzó Jenő Kozáry Gyula, Köblös Ferenc, Kellner György, Kertész Miksa, dr. Konrád Márk, dr. Kovács S. János, Kepes L. Miklós, Korbély József, Laszky Almin, Lukács Odön, dr. Munk Béla, Markovits Antal, dr. Molnár Imre, Moskovits Mór, dr. Mihály Lajos, dr. Medvigy Gábor, Nadányi Pál, Németh István, Nadányi Jenő, Nizsalovszky Endre, Olasz Elemér, dr. Olasz Béla, Papp György, Pozsonyi László, Pékánovics Imre, Puskás Lajos, Pap János, Peiser Károly, Pally Lajos, Papp Coriolán, Papp Imre, Rádl Odön, Rimanóczy Béla, Reismann Mór, Reck Géza, Réz Mihály, dr. Schiff Ernő, Szkuba Gyula, Széchenyi Jenő praelátus, Szilágy József, fanciesikái Schwartz Ferenc, dr. Sámson Márton, Sas Ede, Sebő Imre, Schütz Albert, Spitzer Márton, Szemes Imre,

Schvarcz Antal, Szmazsenka Ernő, Szües Izsó, Szmekta L. Odön, Tatár Zoltán, dr Thury László, Ternyei Antal, dr Tóth Ferenc, Tátray Sándor, Vasady Lajos Wertheimstein Henrik stb. stb.

Az utcán diszruhás rendőrök sorfalat állva tartják vissza a rengeteg érdeklődő közönséget az udvarra való bejutástól. A villamos a Szent László tértől nem közlekedik az utvonalon. A Szaniszló-utcánál lovasrendőrök irányítják a kocsis forgalmat le a Rákóczi-utról. A gyászos házba idegeneknek nem szabad bemenni.

A pesti rózsacsokor.

Az utcát már elállották a rendőrök. A gyászos házba nem engednek senkit az illetékeseken kívül. Kint az utcán csak egy nyüzsgő a rengeteg nép. Egyszerre mozgás támad a tömegben. Az emberek sűrű sorfalán egy nő igyekszik keresztül törni magát. Egyszerű ruha van rajta, kezében rózsacsokrot szorongat. Nagynehezen eljut a rendőr sorokig. Itt aztán minden igyekezete kárba vész. A rendőrök nem engedik tovább.

— De nekem be kell jutni mindenáron

— Csak a rokonok mehetnek be.

— De én direkt Pestről jöttem le, én a varrónője voltam a kegyelmes kisasszonynak és még utoljára látni akarom. Neki hoztam a rózsákat is.

A rendőrök meghallgatták a varrónőt, de nem engedték be s így a temetőbe vitte ki a pesti rózsákat.

A temetés.

Tíz óra van. A ravatal körül elsőnek Beöthy László jelenik meg, karján mély gyászban, lassu léptekkel jött a felesége, majd a családtagok és a rokonok. Mikor a gyászoló család megérkezett, mindenki megilletődve figyelt. Szinte félelmetes csend uralkodott az egész udvaron. A mély csendben érkezett meg Fetszer Antal felszentelt püspök, kíséretében voltak Imrik S. Zoltán plebános, Szilágyi József és Bakator József segédlelkészek. Egyszerre fölesendül a püspök hangja:

— Oremus pro fidelibus . . .

Kezdetét veszi a szertartás. Valahányszor felhangzik a Circum dederunt, mindannyiszor felszakadnak a visszatartott könnyek és lassan peregnek végig az arcokon. A szertartás befejezte után a koporsót gyalog vitték át az olasz-i plébániatemplomba, ahol gyászistentisztelet volt az elhunyt lelkiüdvéért.

A templom annyira megtelt közönséggel, hogy még a rokonság is alig tudott bejutni. A gyászmise után a koporsót négy fehér ló által vont remek fehér halottas kocsira helyezték és megindult a szomorú menet a temető felé.

A koporsó előtt két koszorukocsi halad, mely zsufolásig meg volt rakva koszorúval. Nyolevanegy koszorút küldtek a megboldogult ravatalára és ezek a pompásabbnál pompásabb koszorúk alig fértek el a két nagy koszorukocsin.

A koporsót vivő kocsis előtt egy disztőr mirtusz-koszorút vitt. A koporsó után haladt Beöthy László és a család férfi tagjai. Mögöttük hosszú kocsisor. Amerre a szem ellátott mindenütt feketét az utca a közönségtől.

A temetőben.

Harangzugás közben lassan vonult ki a tömeg az olasz temetőbe. Itt már Beöthy Lászlónak három kis gyermeke alussza örök álmát. A három kis testvér: Lacika, Erzsike és Lidike mellé helyezték el Malvinka temeteit is.

A beszterelés megtörténte után, mikor az első rög ráhullott a koporsóra, ismét kitört a fájdalom érzete. Beöthy László, ki eddig bámulatos lelki erővel viselte a csapást, most, amikor örökre elvált leányától fájdalmas zokogásban tört ki. Nem volt szem, mely nedves ne lett volna attól a meghatottságtól, mely itt uralkodott.

Eközben gyorsan dolgoztak a sirások. Dübörögve hullott az anyaföld a sirba, aztán elcsendesült minden . . . A temetésen megjelentek szomorúan indultak vissza a városba, melynek még sokáig szenzációja lesz a megrázó szerencsétlenség.

A diszes temetést Weiszlovits Adolf és fia rendezte.

*

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara tegnap a következőkben fejezte ki részvétét a miniszternek:

Nagyméltóságú Dr Beöthy László v. b. t. t. keresk. m. kir. miniszter urnak.

Helyben.

Kegyelmes Urunk!

A megrendítő gyász eset, mely oly váratlanul érte Nagyméltóságodat, az alulírott kamarát is mélységesen meghatotta, mert nem csak a kiváló férfi közéleti tevékenységének bénítására ható szerencsétlenséget látunk a szomorú esetben, hanem még inkább a családját annyi gonddal szerető családfőnek pótolhatatlan veszteségét.

Alig találunk résztvevő és vigasztaló szavakat. Mégis úgy hisszük és reméljük, hogy Nagyméltóságod gazdag tevékenységi körében eddig is kifejtett közhasznú munkálkodása közepette megtalálja — hanem is a teljes vigasztalást — de a sors kifürkészhetetlen akaratában való megnyugvást. Ehhez kívánunk Nagyméltóságodnak őszinte részvétünk tiszteletteljes tolmácsolása mellett kitartó erőt.

Nagyvárad, 1913. jan. 8.

Dr Moskovits József, Dr Sarkadi Lajos,
elnök. titkár

OSTROMOLTÁK az őssi vasuti hidat.

Éjszakai ütközet.

*

Megdöbentő vakmerőség! Az őssi vasuti hidat állandóan katonai készütség őrzi, fegyverükben ott az éles töltés, életével játszik, aki a leggyanusabb mozdulatot teszi és mégis! . . . Az elmúlt éjszaka szervezett banda ostromot intézett a hid ellen, a támadók és a katonák sortüzeket adtak, vak félelem és szörnyű pánik lepte meg a városrész lakóit, akiket éjjeli álmukból vert fel a Manlicherok ropogása.

Bizonyos tekintetben már unalmasak ezek az éjjeli támadások, nyom nélkül tovatűnő tettesekkel, vaklármaival és görög tüzzel. Utóvégre a káplárok is van fantáziájuk, ők is láthatnak rémeket s a rendőrség a közönséggel együtt nagyon hamar beugrik. Mig vér nincs, addig nem bizonyos semmi.

De most ez a legutóbbi eset határozottan ijesztő és aggasztó. Nyomok vannak, kétségtelen jelek, hogy tényleg hare volt, ellenség állt szemben a magyar katonasággal. Tanuk reá a hórihorgas, szürke távirópóznák; még pedig úgy, hogy circa 200 méte-

res vonalban 12 oszlopba éles golyók furodtak.

Ott vannak a golyók, tegnap láttuk őket, rálótták őket az oszlopokon innen lévő bakákra. Nem Manlicherből. Otromba nagy ölből vannak.

Az izgalmas éjszaka.

Bármennyire kételkedik is az ember a dologban és lemosolyogja a kémheceket, ebben az esetben maga ez a tény beszél.

Munkatársunk kint járt a helyszínen, megkerítette az ezredparancsnokság jelentését s a következőket jelenti:

Folyó hó 7-én éjjel az őssi vasuti hidat a rondes katonai készütség őrizte, amely tíz emberből állott. A parancsnok egy szakaszvezető. Éjjélkor felváltás. Esemény eddig nincs.

Tizenkét óra után 10 perccel az ór nagyon távolról egy lövést hall, két perc múlva egyszerre három oldalról három lövés dörren el a vaksötét éjszakában. Ezek már közelebről.

Az ór izgatottan a villanás helye felé kiáltott:

— Megállj! Ki vagy?

Válaszul ismét több lövés dördült el. Az ór már azonban szintén lőtt s háta mögött futólépésben közeledett a többi kilenc ember.

A szakaszvezető fojtott hangon osztogatja parancsait. Az álmos katonákon átborzong valami hideg láz, iromba nagy kezükben a Manlicherrel osonnak egy-egy pózna mögé.

A szakaszvezető vezényel:

— Vigyázz! Készen! Tüzet!

És eldördül az első sortüz. Ezután jön a válasz a távoli eserjés felől. A katonák feje fölött sivit az éles golyó s érzik, amint durván beleütődik a pózna száraz testébe . . .

Ez így megy egy negyedóráig. A katonák 80 lövést tettek. Ezt másnap hivatalosan a kilőtt töltényekből állapította meg a katonai vizsgáló-bizottság.

Ugyancsak ez a bizottság állapította meg, hogy a támadók legalább is 6—8-an lehettek. A táviróoszlopokba 24 lövés golyója furodott be. Ebből látható, hogy nem gyerekjáték folyt az éjszakában, hanem veszedelmes küzdelem.

A menekülés.

Mihelyt megszűnt a lövöldözés, a katonák óvatosan előrenyomultak, de a sötétben nem láttak élő embert. A szakaszvezető pedig telefonált a rendőrségre és a laktanyába, ahonnan katonai kocsikon egy század gyalogság robogott ki a hidhoz.

Széles rajvonalban fogták át az egész környéket. Fényszóró lámpákkal világították meg a területeket, de sehol emberre nem bukkantak. A lövöldözők elmenekültek.

A vizsgálat erősen folyik. Az a gyanu, hogy a merényletet az itthonmaradt bolgárok követték el.

Uri fehérnemű, „Fownes“ keztyű, „Habig“ kalap, eredeti angol cipő, egyedüli raktár

Róth M. utódánál.

Brutális huszárok.

A város tele van katonákkal. És ez a sok katonaság rettenetes teher a polgárságon. Igazán csak azt csodáljuk, hogy még eddig nem fordultak elő botrányok, nagyobb véres verekedések. Ez azt mutatja, hogy a fegyelem nagyon szigorú s féken tartják a sok vidékről bekerült, szabadsághoz, korezmázáshoz szokott kevert tömeget.

Hogy mégis megtörtént a lentebbi felhárító eset, ez intő figyelmeztetés katonáknak arra, hogy jó lesz jobban vigyázni ezekre a brutális emberekre.

De egyben felhívjuk a rendőrséget is, fokozottabb mértékben őrizze az utca szemét népségét. A közönség a tanunk reá, hogy mi a mult hetekben is sürgettünk egy alapos erkölesrendészeti razzitát. Nem tették. És most szezonja van leánykereskedésnek, vigan és szabadon burjánzik az emberi elvetemültség különösen a kaszárnyák környékén.

E hó 6-án estefelé történt a legújabb eset, amelynek fellázító részleteit kénytelenek vagyunk a nyilvánosság előtt elhallgatni. Két romlott nő együttes manipulációjáról van szó, akik oda akartak egy fiatal leányt dobni a bűnnek és a romlásnak. De szerencsére nem sikerült.

A fiatal leányt *Fehér Rózának* hívják. Csöndes, templomba járó, engedelmes gyermeke szüleinek. Egészséges és tizenhat éves. Őt szemelték ki áldozatul a lelketlen banyák és csalták, csalogatták a kis Rózsát.

— Gyere szép kis fehér lilium. Megmutatjuk neked, hogy milyen belül egy huszárlaktanya. Gyere szívem; kapsz ott a bacsiktól cukrot, almát meg fényes tükröt.

S a kis bolond lélek ment utánuk az örvény felé. Sötétedő alkonyat volt és olyan szép dolgokat ígértek neki.

A poszt átengedte őket. Tehát ő is bűnös. Az asszonyok bevitték az egyik legényeségi szobába a leányt és elkezdtek itatni durva muszka szesszel.

Rózsa nem szokott ehhez és amikor a szájába akarták önteni erőszakkal az italt, hangosan tiltakozni kezdett. Menekülni akart. Az ajtó bezárva. Fölugrott az ágyakra s a részeg banda úgy kergette szegény vergődő teremést, mint a macska a fogó egerét.

— Segítség! Segítség! sikoltotta, amikor durván tépdésni kezdtek.

Merő véletlenség, hogy az őrmester éppen arra sétált. Meghallotta a szivtépő segélykiáltást és kinyitatta az ajtót.

Még ő is, a kaszárnyák pokróclelkü parancsolója is felháborodott a jeleneten. A huszárokat nyomban vasra verette. A némbereket pedig megkötözte és elkísérte őket a legközelebbi rendőrposztig.

De magát *Fehér Rózsát* is bekísértette a rendőrségre, ahol aztán a rendőr jelentése alapján őt szabadon eresztették. A lélekkufárokat leesutták és megindították ellenük az eljárást.

..HIREK..

A polgári leányiskola ünnepélye.

A nagyvárad olasz községi polgári leányiskola Segítő Egyesülete a szegény tanulók felsegélyezésére január 12-én, délután 4 órakor a Tisza Kálmán-téri iskolaépület tornatermében ünnepséget rendez. A nívós és érdekes számokból összeállított műsor a következő:

Éji dal. Énekli az iskola énekkara.
Megnyitó beszéd. Tartja: Wechsler Lili, a Segítő Egyesült ifj. elnöke.
Abt F. A galambház. Tréfás énekes kettős. Előadják: Gerő Magda és Patzkó Sárka.

ELET ÉS ISKOLA.

Színjáték. Irta Száray Gyula.

Személyek:

Iskola	— — — —	Mihelyfi Magda
Élet	— — — —	Perlesz Emma
		Lévai Zsófi
Tanítványok	— — — —	Sas Piroška
		Weisz Ilona
		Bock Erzsi
Boldogság	— — — —	Kaszó Boriska
Munka	— — — —	Szanditz Gertrud
Gyász	— — — —	Rimanóczy Rózsi
Öregség	— — — —	Muhits Anna

Elsassi leányok. Énekes kettős táncgal.
Előadják: I. soprán Bartha Anna, II. soprán Szücs Lili.

Mozart D-moll fantazia. Előadja: Mandel Ilona.

NŐEGYLET

Tréfás színjáték. Irta Altai Gomperz M.

Személyek:

Elnök	— — — —	Popper Anna
		Fássy Márta
		Hödl Angyal
		Keztyüs Piroška
		Klein Erzsi
Nőegyleti tagok	— — — —	Nagy Irén
		Moskovits Erzsi
		Reisner Olga
		Schönberger Emy
		Szöllősy Jolán

Kabosné és Babosné. Tréfás kettős.
Előadják: Gerő Magda és Patzkó Sárka.
Belépőjegy: Ülőhely 1 K, karzatjegy 60 fillér.

* **Személyi hir.** Lovassy Andor nyugalmazott tordai alispán tegnap este Nagyváradra érkezett, ahol néhány napot fog tölteni.

* **A mai közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ma, csütörtökön délután tartja január havi közgyűlését. A pártok vezetői tegnap délután, a polgármester elnöklete alatt pártközi értekezletet tartottak, amelyen meggyeztek, hogy kiket választanak be a mai közgyűlésen a különböző szakbizottságokba. Az eddigiektől majdnem csak a törvényhatóság új tagjai és a kimaradtak folytán lesznek változások.

* **A választók névjegyzéke közszemlén.** Az 1899. évi XV. t. c. 150. §-a értelmében az országgyűlési képviselő választók véglegesen megállapított névjegyzékének egyik példánya, amely a választók használatára áll az illetékes kir. közjegyzőnél helyezendő el. Nagyvárad város központi választmánya folyó évi december hó 31-én tartott ülésében elhatározta, hogy az 1913.

évre érvényes képviselő választók névjegyzékének egyik eredeti példányát dr. Orley kir. közjegyzőnél helyezi el. Miről a város közönsége értesítettik. Nagyvárad város központi választmánya 1913. dec. 31-én tartott ülése. Rimler Károly, a központi választmány elnöke.

* A város pere az áruraktár r. t. ellen.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága korábban tudvalevőleg akként határozott, hogy a nagyvárad áruraktár részvénytársaságnak a Nagypiac-tér területéből újabb területet nem enged át, sőt a jelenlegi területet is visszaveszi a részvénytársaságtól, azon indokolással, hogy a társaság nem csupán az áruraktár céljaira használja az eddigi területet. A közgyűlés ezen határozata alapján a terület visszavétele iránt a pert megindította a város főügyésze a nagyvárad kir. törvényszék előtt. Az áruraktár részvénytársaság illetékességi kifogást emelt és a kir. törvényszék ennek helyet is adott, a várost 1000 korona költségben marasztalta el s a pert, mint nem illetékes bíróság előtt indítottat megszüntette. A városi főügyész a kir. törvényszék ezen végzése ellen felfolyamodással élt a nagyvárad kir. ítélőtáblához és pedig sikerrel, amennyiben a kir. tábla a nagyvárad kir. törvényszéket illetékes bíróságnak nyilvánította s így a per nem szűnt meg, hanem a kir. törvényszéknek abban ítéletet kell mondani. Természetesen a kir. tábla határozata folytán a városnak az 1000 koronát sem kell megfizetni.

* Előadás az új adótörvényekről.

A kereskedelmi és iparkamara igen tisztelt tagjait ez uton értesítjük, hogy az Országos Kereskedelmi Egyesülés helyi fiókjá folyó hó 12-én délután 4 órakor a városháza üléstermében az új adótörvények végrehajtásának elhalasztása és főleg a kereskedő és iparos polgárság szempontjából sérelmes rendelkezéseknek megfelelő módosítása tárgyában ülést tart, melyre kamaránkat is meghívta. A gyűlésen Szende Pál az Egyesülés főtitkára kamaránk levelező tagja fog előadást tartani. A tömeges megjelenést t. tagjainknak szives figyelmébe ajánljuk. Nagy-Várad, 1913. január hó 7. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Dr. Moskovits József, elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

* **Helyreigazítás.** Lobermayer Gyula azt a módosítást kéri közölni tegnapi cikkünkre vonatkozólag, hogy nem teaestélyen történt a rummérgezés, hanem a két család egyidőben, de külön-külön jött rá, hogy hamisított rummal szolgálták ki. Különbözik pedig mindenben megerősíti hirasunkat.

* **Felhívás az ipartestület tagjainhoz!** Felhívjuk ipartestületünk tagjait, hogy az „Országos Kereskedelmi egyesülés” által folyó hó 12-én, azaz vasárnap délután 4 órakor a városháza nagytermében az új adótörvény életbeléptetési idejének további elhalasztása és ezzel kapcsolatban a sérelmes szakaszok megfelelő módosítása ügyében tartandó gyűlésen minél számosabban jelenjenek meg. Mindnyájan ott legyünk érdekeinkről van szó! Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

* **A fiatalok védelme.** A fiatalok nagyvárad felügyelő hatóságának megbízásából van szerencsém felkérni, hogy a leánykereskedés elleni védekezési eljárásnak megbeszélése céljából a város bizottsági termében f. hó 10-én d. u. 4 órakor megjelenni sziveskedjék. Nagyvárad, 1913. január hó 7. Dr. Thury László, t. főügyész.

* **A sárga foszfor eltiltása.** A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara a következő értesítést adta ki: A keresk. m. kir. miniszter ur 9889. sz. a. rendeletet becsátott ki a fehér vagy sárga foszforral való gyújtógyártás eltiltásáról szóló 1911. évi V. t.-c. végrehajtása tárgyában. A rendeletnek, mely különben az érdeklődőknek a kamarai irodánál betekintés végett egész terjedelmében rendelkezésre áll, fontosabb határozmányai a következők: A törvények azon rendelkezései, melyek a fehér vagy sárga foszforra a gyújtóáru készítéséhez való felhasználását tiltják, 1913. január hó 1-től vannak hatályban. E naptól kezdve tehát gyújtóáru előállítására oly gyújtóanyagot, mely fehér vagy sárga foszfort tartalmaz, felhasználni nem szabad; a törvények a raktáron tartásra, forgalombahozatalra és árusításra, nemkülönb a behozatalra vonatkozó tiltó rendelkezései pedig 1913 július hó 1-én lépnek életbe. Az ellenőrzést az illetékes kir. iparfelügyelők végzik, míg a kihágási ügyekben való bíraskodás az iparhatóságok joga és kötelessége.

* **Megfizette az adósságot.** Szabó István éltesebb koru favágó tegnap délután találkozott Körözs-utcán két fiatal emberrel, akik közül az egyik adósa a favágónak. Az öreg ember megszólította adóssát, aki barátjához fordulva, einikusan jegyezte meg, hogy

— Ismered ezt az embert?

A favágó erre indignálódva jegyezte meg, hogy a pénze jó volt, mikor adta s most nem akarja megösmerni sem. A fiatal ember erre felpozozta az öreg favágót s mint aki lefizette tartozását, elfutott. Az adósságfizetés ezen különös módját, állítólag egy rendőr is végig élvezte, de nem tartotta szükségét a beavatkozásnak.

* **Palackok mennyiség tartalmának megjelölése.** Tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy a keresk. m. kir. miniszter ur a bort, sört és szeszesített tartalmozó zárt palackok mennyiség tartalmának kötelező megjelöléséről szóló 91912—1911 min. rend. módosítása tárgyában 95912—1912 sz. a. ugyszintén a mértékek és mérőeszközök hitelesítése és az ennek fejében fizetendő díjak tárgyában (az 1907. V. t.-c. végrehajtására vonatkozó II. sz. utasítás) 95035/1912 sz. a. rendeletet becsátot ki. Mindkét rendelet hivatalos időben a kamaránál az érdeklődők rendelkezésére áll; azonban itt közöljük az érdekeltekkel, hogy a zártpalackokban eladott bor tényleges mennyisége és a palackokon jelzett mennyiség közt az eltérés az eddigi 4 százalékos hibahatár 8 százalékosig terjedhetően állapított meg. Nagyvárad, 1913 jan. 4. A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara: Dr. Moskovits József elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

Valódi **Amerikai és Chasala** cipők, legjobb **Bor. a-lino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

x **Szülők figyelmébe.** Legszebb karácsonyi ajándék jól tanuló fiuk részére egy jól lövő löbért. A legnagyobb örömet csakis ezzel szerezhetünk, s semmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk vérében már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát a fiainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk **Ladányi** puskaműves Rákóczi uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindenféle árbán a legjobbat kapni. Töltények és fegyverjavítások, új fegyverek, lőpor és serét vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

AZONNAL BÉRBE ADANDÓ

Nagyszalontán az állomástól 5 perenyire levő ház két szobával és egy üzlethelyiséggel, gazdasági épületekkel, ház mellett 10¹/₄ hold belfőség sok gyümölcsfával, nagyon alkalmas kertészkedéshez, a határban 9¹/₂ hold prima szántóval. Bővebbet **TUKKA GERGELY** bérbeadónál **Isaszegen** Pestmegye.

x **A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.” sertéshizlaldájában (Össi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.**

x **Női chevreaux** v box cipő 7 kor. férfi box cipő 8 kor. chevreaux 9 kor. fiu box cipő 7 kor. 35—39 számig finom női fél cipő 5 kor. nyú szőr kalap 5 kor. állandó parti véte'ek Feketénél Elite-kávéház mellett. Calosnik nagyon olcsó árbán.

x **Kossuth-utca 6. sz. ház emeletén a Körözs felőli oldalon modern három szobás lakás** mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Uj tanfolyamok a Rose Nyelviskolában.** Január 1-ével új tanfolyamok kezdődnek Rose tanár ábrázoló nyelviskolájában. Mától kezdve be lehet iratkozni német, francia vagy angol nyelv szakokra. A tanítás házon kívül is történhetik. Bővebb felvilágosítást ad a nyelviskola irodája, Rákóczi-ut 3.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszentet házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váravelence, vasutná.

x **A „Kispipa“ uj köntösben.** A helybeli és vidéki közönség régi, kedvelt szórakozóhelye, a „Kispipa“ ódon helyisége melletti modern épületben, tágas, füstmentes termekkel, villanyvilágítással, a higiena minden követelményével ellátva áll rendelkezésére a szórakozni vágyó közönségnek. Jó konyháról, kitűnő italokról gondoskodik és számos látogatást kér **Szujker Tamás** vendéglős.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtök: Zsába.
Péntek: Leányvásár.
Szombat: Éva.
Vasárnap d. u.; Luxemburg grófja, este: Csókszanatórium.

Uj primadonna.

Az egyik délutáni lap kipattantotta azt, hogy Erdélyi Miklós már le is szerződött a jövő szezonra két új primadonnát. Nevezetesen Görög Olga helyére, aki tudvalevőleg szeptemberre már Pozsonyba kapott igen előnyös szerződést, — **Pásztor Ferikét**, a miskolci társulat ünnepelt művésznőjét, akinek rendkívül nagy sikere volt az Évában. A szubrett szerepkörre pedig **Kállay Jolánt**.

Munkatársunk beszélt erre vonatkozólag a színigazgatóval.

— Nem tudom, hogy honnan veszi ez a lap az értesüléseit. Hiszen Kállayval még tárgyalásba sem léptem, nemhogy a szerződésnél tartanánk. Tehát nem tekintve azt, hogy nem ir valóságot, esetleg emellett rendkívül kényes helyzetbe juttathatja Kállayt jelenlegi direktorával szemben.

Az meg éppen halvaszületett eszme, hogy Feld papa itt vendégszerepelni fog. Még szeptemberben volt erről szó, de már akkor eljuttattam a tervet. Ugy látszik pesti sugalmazásra irták, mert több pesti lapban is olvastam már ezt a hirt. Én nem tudok róla és nem is foglalkozom ilyen gondolattal.

— Ellenben azt már most is mondhatom, hogy igen is tárgyalások folynak három új, kitűnő énekesnő szerződéséről. Közük van **Kornai Margit** is. Legközelebb egymás után fognak itt vendégszerepelni.

A t. bérlők figyelmébe. Az igazgatóság felkéri a színház t. bérlőit és a vasárnapi kisbérlőket, hogy bérlőik második felét a hivatalos órák alatt délelőtt 9-től fél 1-ig délután 3-tól fél 6-ig aszínházi irodában befizetni sziveskedjenek.

A Zsába. Ma, esütörtökön este eleveníti fel a nagyvárad Szigligeti színház a régebbi idők egy nagy tetszést aratott francia vigjátékát a Zsábát amelynek helyzet komikuma és szellemes ötletei elsőrangúvá teszik ezt a vidám darabot. Zsába főszerepeit Étsy Emilia, Tóth Elek, Sik Rezső, Szentgyörgyi Mártha játsszák.

Leányvásár. Pénteken este ismét a Leányvásár kerül színre, amelynek kitűnő zenéje állandóan nagy közönséget vonz. A színház vezetősége valóban a közönség óhajának tesz eleget, amikor állandóan műsoron tartja ezt a nagyszerű operettet.

Éva. Ennek az idei szezonnak kétségtelenül egyik legsikerültebb slagere Lehar elragadóan szép zenéjű operettje az Éva, amelynek nagyvárad előadásai számára a bécsivel vetekedő, pazar fényű kiállítás is a publikum folytonos érdeklődését biztosítja. Éva legközelebb szombaton este kerül ismét színre.

MULATSÁG

Katholikus bál. Január 27-én fog lezajlani a budapesti farsangok esemény-számba menő elit mulatsága, a katolikus bál. Ez évben különös jelentőséget ad ismét ennek a mozgalomnak az a körülmény, hogy a legfelső védőséget maga a király vállalta el. Ugy a fővárosi, mint a vidéki társadalom érthető várározással néz a bál elé, melynek szigoruan zártkörű jellege biztosítja annak előkelőségét. A fővédőséget eddig József kir. herceg és Augustia kir. hercegnő fogadta el; a védők és diszelnőkök maig összeállított névsora pedig a következő: özv. Almásy Györgyné grófné, özv. Almásy Kálmáné grófné, Bornemisza Gabriella, Esterházy Antal Miklósné hercegné, Esterházy Miklós Móriczné grófné, Farkas Edith, Festetics Taszilóné hercegné, Forster Béláné, Forster Gyuláné báróné, Hunyady Józsefné grófné, Horvay Lajosné, Joannovich Sándorné, Jósika Sámuelné báróné, Károlyi Lászlóné grófné, gróf Mailáth Györgyné, Mailáth Józsefné grófné, Nákó Sándorné grófné, özv. Orczy Szeraphinné

báróné, Pallavicini Jánosné örgrófné, Pallavicini Sándorné örgrófné, Pálffy Miklósné hercegné, Rejtő Sándorné, Rubinek Gyuláné, Szemző Aglae, Szepesházy Imréné, Széchényi Emilné grófné, Szinnyi Merse Józsefné, Szögyény Marich Lászlóné grófné, Tóry Emilné, Zichy Jánosné grófné, Zlinszky Jánosné, Almásy Imre gróf, Bereczely Jenő, Berzeviczy Albert, Burián István báró, Chotek Benő gróf, Daruváry Géza, Esterházy Miklós Mór gróf, Festetics Tasziló herceg, Forster Béla, Forster Gyula br, Timon Akos, Hunyady József gróf, Jósika Samu báró, Kammerer Ernő, Kálmán Gusztáv, Libits Adolf, Magyary Géza, Mailáth György gróf, Mailáth József gróf, Makay Dezső, Melichár Kálmán, Nákó Sándor gróf, Pallavicini János örgróf, Pallavicini Sándor örgróf, Rejtő Sándor, Szalay Imre báró, Szapáry Tibor gróf, Széchényi Emil gróf, Szinnyi Merse József, Szögyény Marich László gróf, Tötössy Béla, Zichy János gróf, Zichy Rafael gróf, Zsembery Kálmán.

IRODALOM

Szindarabok. Szerkeszti: Töleséry Ferenc. A legényegyesületek lelkes hive ismét szaporította néhány bájos kis ujdonsággal szindarab-sorozatát. Töleséry fáradósága a legteljesebb méltánylást érdemli, mert kiadványai oly kitűnő ötletességgel vannak összeválogatva, hogy egytől-egyig osztatlan sikerrel adhatók elő. „A eszmadia, mint költő” (70 fillér) a „Cselszövés” (50 fillér), „Árva Rózsi”, (80 fillér) semmivel sem maradnak el a többiek mögött, mind-megannyi kitűnő, hatásos jelenettel van tele, hogy alig tudjuk megállapítani a kiválasztandót. Megrendelések a Szent István-Társulathoz, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28., vagy Töleséry Ferenc k. r. tanárhoz Veszprémbe intézendők. — A már 35 füzetet tartalmazó szindarabokról kívánatra részletes árlapot küld: Töleséry Ferenc, tanár (Veszprém.)

EGYESÜLETEK

A Kath. Kör választmányi gyűlése.

Az építkezés ügye.

A Katolikus Kör választmánya tegnap gyűlést tartott, Dús László világi alelnök vezetése alatt.

Jelen voltak: dr Vucskies Gyula egyházi alelnök, Imrik S. Zoltán, dr Frankó Andre, Szilágyi Dózsa, Balázsovits Jenő, Böszörményi Géza, Schueh Károly, Oláry Gyula, Karger Sándor, Kelemen Kálmán tagok. Sürger Bertalan pénztárnok és dr Imrik Gusztáv titkár.

Dr Imrik Gusztáv titkár bemutatta dr Belopotoczky Kálmán káptalani nagyprépost ur fejedelmi ajándékából építendő új Katolikus Kör tervezetét, melyet Sztarill Ferenc régi jóhírű építész készített. Igazi örömmel, szívből fakadó lelkesedéssel vették tudomásul a választmány tagjai, hogy a rég érzett hiány megszűnik s a bemutatott terv azt bizonyítja, hogy az új Kör városunk legmodernebb, legelőkelőbb szórakozási helye lesz.

B. e. gróf Zichy Nándor emlékére karácsony másodnapján tartott emlékünnepegy igen fényesen sikerült, a szereplőknek a választmány legmélyebb köszönetét nyilvánította.

Elnök jelenti, hogy a Kath. Kör vezetése dec. hó 27-én tisztelgett dr Belopotoczky Kálmán káptalani nagyprépost urnál, Karácsonyi János egyházi elnök vezetése alatt s megköszönte a kegyes és bőkezű ajándékot. Öméltósága a küldöttséget igen kegyesen fogadta.

Végül új tagokul felvétettek: dr Pelle János ügyvéd, Joveszk Sándor ügyvéd, Tamás Gyula nyug. jegyző.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Uj törvényszékek. Az igazságügy miniszterium még Székely Ferenc minisztersége alatt törvényjavaslatot dolgozott ki új törvényszékek felállításáról. A törvényjavaslat megszaporítja a járásbírók számát is és több bíróság áthelyezéséről intézkedik. Így rendelkezés van benne a kézdívásárhelyi törvényszék elhelyezéséről. Ezt a törvényjavaslatot a minisztertanács már helyben hagyta, s így a képviselőházban nem-sokára előterjesztik.

TÁVIRÁTOK

Tisza—Széchényi párbaj.

Budapest, január 8.

(Saját tud.) Ma délután 6 órara volt kitűzve a Széchényi—Tisza párbaj ideje, azonban már jóval 6 óra előtt, 5 órakor valósággal hullámzott a nép a Rákosi vívó terem környékén. A Klotild palota vidéke feketélt az emberektől, mindenfelől fogatokon érkeztek az érdeklődő főispánok és képviselők, akik izgatottan várták az eredményeket. Háromnegyed 6 órakor érkeztek meg Széchényi segédei felükkal. Tisza István és segédei már fél 6 órakor a vívó teremben tartózkodtak. Az utcán oly nagy volt a tolongás, hogy a rend fenttartása végett rendőroket kellett kivezényelni. Mikor Tisza István megérkezett és a kocsi ablakába ütötte, minek következtében kalapja leesett. Ezt látva, sokan kiáltották:

— Rossz omen!

Mások Tiszát éljenezték, mire a Tisza ellenesek abugolni kezdték Tiszát. 6 óra 10 perckor történt meg az első összecsapás. A párbajt báró Vojnich vezette. Az első összecsapásnál senki sem sebesült meg. A második összecsapásnál Tisza Széchényi fejére sujtott. A következő pillanatban Széchényi arcát elborította a vér. Az orvosok azonnal beszüntették a párbajt. A felek nem békültek ki.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, jan. 8.

Kossuth Ferenc állapota lassan bár, de örvendetesen javul. A beteg mellett állandóan ott tartózkodik fivére Kossuth Lajos Tódor. Orvosai dr Müller és dr Ritoók több ízben megvizsgálták.

Andrássy a választói jogról.

Budapest, jan. 8.

(Saját tud.) Andrássy Gyula ma cikket közöl a Magyar Hirlapban a Lukács által beterjesztett választói jogi javaslatról. A cikkben összehasonlítást tesz Andrássy az ő és a beterjesztett javaslat között és arra a meggyőződésre jut, hogy a két javaslat között roppant nagy az eltérés. A beterjesztett javaslat ugyanis sokkal kevésbé demokratikus alapokon áll, mint az övé állott. Lukácsnak ama kijelentése, hogy egyenlő elvi alapokon készült, a két javaslat, nem fedezhető fel. A cikkben rámutat Andrássy azokra a különbségekre, melyek a két javaslat közt vannak. Különösen hátrányos a javaslat a munkásokra nézve, akik közül az ő javaslata alapján 3 millióan nyertek volna jogot, míg a beterjesztett javaslat szerint alig 1 millió 800,000 ember nyer jogot. A munkapárt demokratikus javaslatában sosem hitt és most ez beigazolást is nyert. Végül kijelenti, hogy a javaslatot nem tartja azonos alapelvűnek a saját javaslatával.

Görgy állapota.

Budapest, jan. 8.

(Saját tudósítónktól.) Az éj folyamán nem állt be változás Görgy Artur tábornok állapotában. Meglehetősen nyugodtan aludt és reggel fölébredve tejeát ivott. A kezelő orvosok sem javulást, sem rosszabbodást nem állapítottak meg.

A nagyhatalmak akciója.

Berlin, január 8.

A Lokalanzeigernek jelentik Londonból: A béketárgyalásnak tegnap délután elkövetkezett megszakítása a nagyhatalmaknak alkalmat nyújtott arra, hogy eddigi tartózkodásukból kilépjenek és közös akcióra egyesüljenek. Ez az akció már a legközelebbi napokban meg fog kezdődni és két-féle formában fog megnyilvánulni. A nagyhatalmak konstantinápolyi nagykövetei a portának és londoni nagykövetei a török békedelegátusainak egybehangzó jegyzéket fognak átadni, amelyben kijelentik, hogy nem türik a háboru folytatását.

Tisza legujabb afférje.

Budapest, jan. 8.

Polónyi Dezső, aki tegnap érkezett a fővárosba, megtudta, hogy Tisza István az ő köszönését sem fogadja. Polónyi ezt magára nézve sértőnek találta és megbízottai útján provokálta a gróft. A segédek nem találták lakásán Tiszát, mire ajánlott levélben kértek elégtételt megbízóik nevében.

Pénzügyi zavarok Pekingben.

Peking, január 8.

A kormány, úgy látszik, pénzügyi zavarokkal küzd, mert minden jövedelmi forrást igyekszik kihasználni, új adókat és vámokat létesít. Most meg egy hivatalos dekretumról érkezik hír, amely elrendeli, hogy a beszedett só adóját állami bankoknál helyezték el, mert erre az összegre is szüksége van a kormánynak a kölcsönzések fedezése végett.

Elmerült hajó.

Newyork, jan. 8.

A Rosenkranz gőzös az oregoni partok közelében egy óriási vihar következtében sziklába ütdött és elmerült. A hajón lévő harminchárom utas a vízbe fuladt.

Hazaáruuló bosnyák diákok.

Szerajevó, jan. 8.

A rendőrség négy főiskolai hallgatót hazaáruulás vádjá miatt letartóztatott és mind a négyet átadta a törvényszéknek.

Eltűnt egy láda arany.

London, jan. 8.

Tegnap itt az a hír volt elterjedve, hogy egy láda százezer márká arannyal Berlin és Hamburg között eltűnt. A pénzt Hamburgból Rio de Janeiróba akarták küldeni. A pénz eltűnésének híre nagy rémületet keltett a Lloyd biztosító társaságnál, mert rövid idő óta ez a második hasonló eset. Mult évi novemberben egy osztrák Lloyd gőzsről Alexandriába menet két láda arany tűnt el kétszázezer márká értékben.

KÖZGAZDASÁG

Motorbenzin eladási ára. Tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy a kereskedelmi m. kir. miniszterium az adómentes motorbenzin mérsékelt eladási árát 1913. évi december hó 31-éig a kőolajfinomító gyárakkal történt megállapodás alapján métermázsánként 26 koronában állapította meg, fentartván magának a jogot, hogy amennyiben ezen idő alatt a motorbenzin piaci ára lényegesen változnék, a benzin-egyezményben résztvevő gyárakkal egyetértőleg ezen megállapított árat szükség esetén az akkori piaci árak megfelelően módosítva. Nagyvárad, 1913. január hó 4. A nagyvárad kerületi és iparkamara. Dr Moskovits József elnök, dr Sarkadi Lajos titkár.

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb elfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913.)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913.)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913.)	— — —	8.03

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	603.—
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	— — —	531.—
Közuti vasut	— — —	651.—
Városi villamos	— — —	373.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	713.—
Rimamurányi	— — —	689.—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.**Eladó muraközi ménnek.**

A nagyvárad i. sz. káptalan iklódi gazdaságában beltenyésztés elkerülése miatt eladó 3 drb. tenyészképes különböző koru telivér, muraközi mén. Bővebb felvilágosítást ad az

Uradalmi Számtartóság
Iklód-pusztá. u. p. Nagyvárad.

**Meglepő ujdonság!
FACIMBALOM**

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal és mesés ajándékkal csak 6 korona.

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY“
országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházaiban
Budapest, József-körut 15.
Fényképes árjegyzék ingyen. — OVAS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Autó (automobil) tulajdonosok szives figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő,
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker.
Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindennemű bankszerű beszedésekkel (incassó olcsó díj mellett).

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Ha nincs megelégedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy

uem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.**Sarkady és Szánthó****TORONYÓRA GYÁRA**

Nagyvárad, Damjanits-utcza 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak. **TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.** Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. **Saját ház.**

Francia tűzhelyek!

egyedüli gyártója:

Vajnovszky József

épület- és műlakatos mester

Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 27. sz. alatt

Telefon 11-37.

Telefon 11-37.

Meg van!!**az asszonyok öröme!**

Nem kell többé mérgeledni, csekély tüzelővel gyorsan lehet sütni és főzni, **régi tűzhelyeket** (sparhelt) **át lehet olcsó pénzért alakítani.** Háztulajdonosok, mérnök és építész uraknak **ár- engedmény.**

Továbbá minden néven nevezendő lakatos munkák jutányos árban.

Meghívás esetén házhoz jövök.

Vidéki levelekre válaszolok.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat
Szent János-utca 2°. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari lagymentes
closetteket vízöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viztartály vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és dísz-
bádogos munkát. Vil any-
erő gépekkel berendezve.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s
Szacsuvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra
azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Figyelem!
Fiókhizlet nincs!

NAGY GYULA

Nagyvárad, Olaszi, Rákóczi-ut

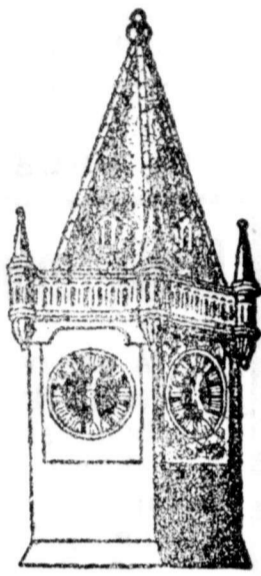
ajánlja saját gyártmányu kefe és meszelő
nagyraktárát. Dus választék finom
illatszerekből, pipere-szappanok-
ból és mindennemű fésűkből és haj-
tűkből. Raktáron tart fürdő és kocsi-
mosó szivacsokat jutányos árban.
Fogkefék felelősség mellett. Különböző
karácsonyi és újévi ajándékok olcsó be-
vásárlási forrása.

Figyelem!
Fiókhizlet nincs!

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra
készítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.

Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld.

Belépési felhívás.

A polgári takarékos és segély-
szövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám
1913. január 1-én megnyitja
18-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton is felhívja Nagyvárad
város és Biharvárnégye t. közönségét az új év-
társulatba való belépésre. A belépés tetszőszerinti
számu törzsbetét jegyzésével történik, melyek mind-
egyike után hetekint 1 kor. fizetendő a szövetkezet
pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai
csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3
évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk
ekként megtakarított tőkét az elért haszonered
ményben való arányos részesedés mellett meg-
kapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti
befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hite-
lőnek, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása
céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket
nyújtson.

Kölcsönök adatnak:

- a) a heti befizetések 9 tizedesze erejéig
minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezeség mellett váltókra, köte-
lelvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával
törzsbetétként 50 fillér beirattási díj fizetendő és
egy heti részlet befizetése után már mindenki meg-
kapja törzsbetétü könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök
már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított
kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a
felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos
utca 4. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek
Nagyvárad, 1912. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarékos és segélyszövetkezet
igazgatósága.

Házi csatornázást

szakszerűen ké zít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagypiac-tér 1. Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép,
kőpor, oltott mész stb. eladás.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték
szerint. Javítások jutányos árban.
Meghívásra házhoz küldök, leve-
lekre válaszolok.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
függönyök, bútor szö-
vetek, papi és egyen-
ruhák vegyileg tisztit-
tatnak.

Gyár: Köröze-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.

Mokos Sándor.

Horgony-
Syrup. Sarsaparillae
compos.
Vértisztítósz. Üvege 3.80 és 7.50 kor.

Horgony-Liniment. Capstl
compos.
A Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalomenyhítő bedörzsölés
meghűlésnél, rheumánál, köszvényénél stb.
Üvege 80. 1.40. 2.- kor

Horgony-Vas-Albuminat-
Tinktara.
Vérzsgelyeségnél és sápkóránál. - Üvege 1.40 kor.

Beszerezhetők
a legtöbb gyógyszerárban vagy közvetlenül
ROCHTER dr. az „Arany országa”-hoz címzett prágai
(1. Előzetesbetétel 5) gyógyszerárából.

Foraktar Magyarország részére:
Török gyógyszerár Budapest.

Szájról-szájra száll a hír,

hogy mily meglepő kitűnő minőségben és jutányos áron kaphatók
Farkas István „APOLLO” drogueriájában Rákóczi-ut 7-B.
Rimanóczy-palota. Telefon 1302.

1. Mindennemű gyógyanyag és vegyszerárú. 2. Francia és angol illatszerek, faconokban vagy kimérve. 3. Arcz és kézápoló szerek, pipercikkek és piperezappanok. 4. A világhírű Y-PO szeplő és májfolt ellenes készítmények. 5. Thea, rum, cognac, tokaji asszu és malaga bor. 6. Likőr és rumessentiák ingyen előíratokkal. 7. Csukamájolajok, köhögés ellenes hurutszeletkék. 8. Hajszeszek, hajszőkitők, hajfestőszerek, hajpuderek, színházi festék. 9. Fogporok, szájvizek, fogpaszták, fogkefék dus választékban. 10. Ruha és hajkefék, manikűr és fésű kazetták, tükrök, gumicikkek, sérvkötők, kötszerek, fecskendők, lysoform és más fertőtlenítő szerek, mentőszekrények, mindennemű háztartási cikkek.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletos szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részvénytársaság, Nagyvárad.

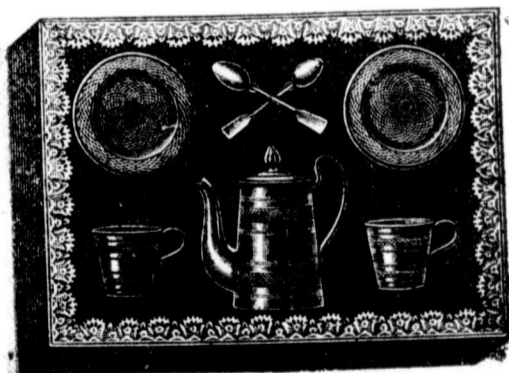
Értesítés.

Tisztelt üzletfeleinket ezennel értesítjük, hogy Teleky-utca 5. sz. alatt, a volt Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank üzlethelyiségében levő fiókunkat csak **ez évi december hó 14-ig** tartjuk fenn, miután e napon **Bémer-tér 4. sz. alatt** újonnan épült intézeti központi helyiségünkbe költözünk át.

Kérjük tehát t. üzletfeleinket, hogy **december 14-től** kezdve bennünket már önni új helyiségünkben (Bémer-tér, 4. sz.) sziveskedjenek felkeresni.

Nagyvárad, 1912. december 5.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.

TARSOLY és RISZTÓ Nagyvárad, Rákóczi-ut
 különlegességek vaskereskedése.
Valódi porosz fűtőszén házhoz szállítva.

Nagyváradai Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utca.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükörök
Coll-tükörök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükörök
Faönttükörök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglalatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakatüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végezzük
Arjegyzéket és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok ki-
képzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Telefon 245. sz.

Telefon 245. sz.

Kalenda János

cégnél Nagyváradon

a Szent László-teren

legjutányosabban beszerezhetők mindennemű

Varrógépek

Gramofonok

Kerékpárok

Vadászfegyverek

és vadászati kellékek óriási választékban; ugyszintén ut-
zási cikkekben is nagy választék található.

Fenti árucikkek előnyös részletfizetésre is kaphatók.

Carbid olcsó napi árban.

Varrógépek, gramofonok olcsón javíttatnak.

